

KOSE TEATAJA

KOSE VALLA AJALEHT

MÄRTS 2015

Kose on vald, kus ettevõtjaid ikka toetatakse. | Alari Song, Mööbel Sinule OÜ juht

www.kose.ee

TULEMAS

• **6.03. kell 19.30** naistepäeva kontsert Kose-Uuemõisa külakeskuses. Korraldavad Kuivajõe meeskoor ja rahvatantsurühm "Kapak"

Kell 20-24 naistepäeva pidu Ravila Noortekeskuse saalis. Tantsumuusika ansambli 3+, avatud kohvik (sissepääs 3 €)

• **8.03. kell 11.15** Kose valla MV korvpallis Kose gümnaasiumi võimlas

• **11.03. kell 20** filmiõhtu "Kon-Tiki" Oru külakeskuses

• **12.03. kell 15** lauluvõistlus "Oru Laululaps 2015" Oru külakeskuses

• **13.03. kell 11** kohtumine kirjanik Marko Kalduriga Ardu kooli aulas

• **15.03. kell 11** Kose valla MV korvpallis Kose gümnaasiumi võimlas

Kell 15 mälumäng "Kõue Kood" Kõue Rahva Majas

• **18.03. kell 19** Kose Valla Mäluveski Oru külakeskuses

• **21.03. kell 10** lugemiskohvik Kose raamatukogus

Kell 11 Kose valla MV ujumises Kose spordimajas

Kell 17 naiskoor "Meelika" ja Kuivajõe meeskoori kontsert Kose-Uuemõisa külakeskuses

• **22.03. kell 11** Kose valla MV korvpallis Kose gümnaasiumi võimlas

• **24.03. kell 19** luuleõhtu Kose raamatukogus

• **25.03. kell 20** filmiõhtu "Kristus elab Siberis" Oru külakeskuses (täispilet 3 €, sooduspilet 2 €)

• **28. ja 29.03. kell 11** vitspunutiste töötuba Votikmetsa käsitöömajas (juhendaja Riina Aspre, osalustasu kahe päeva eest 5 €), info ja registreerimine: annely@votikmetsa.ee, tel 525 9433

• **29.03. kell 11** LaheOru lastehommik

• **6.04. kell 14** kohtumine kirjanik Reeli Reinausiga Harmi koolis

Kohtumisõhtu rootsi krimikirjanduse tõlkija ja toimetaja Kadi-Riin Haasmaga Kose raamatukogus

Kose päevakeskuses

• **4.03. kell 12** kohtumine Järva-Jaani päevakeskuse lauluklubiga

• **9.03. kell 14.30-17** jalatsite müük

• **11.03. ja 18.03 kell 12** kohvik

Kell 14 lauluklubi

• **17.03. kell 13.30** inkotuba

• **21.03. kell 13** kohtumine Randvere päevakeskuse taidlejatega Randveres

• **27.03. kell 15** klubiüritus "Teeme teatrit"

Jätkub lk 2

Vabariigi aastapäeval jagati tunnustust valla tegusamatele

Kose aukodaniku tiitli said seekord koguni kaks inimest.

Reedel, 20. veebruaril oli Kose kultuurikeskuse avar saal rahvast tulvil – nagu ikka, oli tulnud tähistama Eesti Vabariigi 97. sünnipäeva.

Esimesena sõna saanud volikogu esimees Uno Silberg meenutas neid, kes natuke vähem kui 100 aastat tagasi andsid oma elu riigi eest, mida siis veel öieti olemaski ei olnud, mis oli alles unistustes. "Nüüdki pole maailmast kadunud suurriikluse ja šovinismi ideed, sõda käib Euroopas, meie lähedal," kutsus Euroopa Regioonide Komitee liige inimesi valvusele, mõtlema vabaduse hinna ja väärtuse üle.

Vallavanem Merle Pussak meenutas läinud aastast esmaajooned seda, et see oli esimene Kose ja endise Kõue valla koosolemise aasta.

Tehti palju

Nagu suurvallale kohane, tehti ka palju: investeeringuteks kulutati 740 000 eurot, valla teid remonditi 250 000 euro eest, arenesid valla ettevõtted, kasvav tööhõive; hinge ja mällu jäid laulu- ja tantsupidu, mille edukaks õnnestumiseks paljud Kose inimesed kaasa löid. Vallavanem kõneles aga ka sellest, et kui aasta tagasi, 1. jaanuaril 2014 elas Kose valla territooriumil 7129 inimest, siis nüüd 25 inimese võrra vähem. See on murettekita arv, nagu rahvaarvu vähenemine kogu Eestiski.

Siis hakati tänama neid, kes valla elu edendamisse enim panustanud. Kose valla aukodaniku tiitli said seekord koguni kaks inimest, üks neist, Püha Nikolause kiriku endine õpetaja Mare Palgi postuumselt. Aukodaniku teeneteplaani võttis vastu leht Tiit Palgi.

"Kuigi aukodaniku statuuti oli sisse kirjutatud, et seda ei anta postuumselt, muutis volikogu üksmeelselt kehtinud reglementi," kõneles volikogu esimees Uno Silberg. Kose rahvas tänas oma armastatud kirikuõpetajat mälestusseisakuga.

Aukodaniku tiitel

Teise valla aukodaniku tiitli pälvis Kose Gümnaasiumi vene keele õpetaja ja rahvatantsujuht Leida Tiis.

"Vene keelt otsustasin Tallinna Pedagoogilises Instituudis (Tallinna Ülikool) hakata õppima sellepärast, et ma seda keelt ei osanud, tahtsin ära õp-

Kauaaegset kirikuõpetajat Mare Palgit tänati aukodaniku tiitliga, mille võttis vastu leht Tiit Palgi. Mare Palgit meenutati mälestusseisakuga.

pida," kõneles värskest pärjatud aukodanik. Ja Kose valda, Kuivajõe, sattus ta õpetajaks pooleldi juhuslikult. Viljandimaalt pärit neiu oli suunatud algklasside õpetajaks Laekverre, Lääne-Virumaale, aga et ootamatult lahkunud õpetaja asemele oli vaja asendajat, tehti ümbersuunamine. Ja temast sai vene keele õpetaja. Kui Kuivajõe kool 1975. aastal suleti, jätkus pedagoogitöö Kose keskkoolis. Ja kestab siiani. Kuigi koormus on varasemast tunduvalt vähem.

Kultuuri ja haridust Kose vallas hinnatakse ja tunnustatakse.

"Selle eest on aga rohkem rahvatantsurühmi juhendada," on Leida Tiis õnnelik. Rahvatantsuga oli tantsujuhil esimene kokkupuude juba Tääksi algkoolis, kus ta pidi õpetaja palvel kaasõpilastele tantsusamme ette näitama. Nüüd on pea kõikidel laulu- ja tantsupidudel osalenud Leida Tiis läbinud mitmeid tantsujuhtide koolitusi, koolitanud omadki lapsed tantsima.

Kõrge tunnustuse – Kose valla teeneteplaadi – pälvis veel teinegi pedagoogist rahvatantsujuht, Lea Danilova. See kõneleb, et kultuuri ja haridust Kose vallas hinnatakse ja tunnustatakse. Nii nagu sporti ja ettevõtlustki. Tunnustust jagati kõikide elualade esindajatele. Teise teeneteplaadi pälvis vallavalitsuse kauaaegne registripidaja Ivi Teras.

Muusikaliste vahetelade eest aktusel kandsid hoolt Kose Muusikakooli õpilased, vilistlased ja õpetajad; kunstiliselt isikupäraselt, samas meeleolukalt sisustasid aktuse Kose Gümnaasiumi 11a klassi õpilased Kristel-Liis Sirel, Kaspar Hordo ja Karolin Väljari. | Ülo Russak

Kaks tunnustatud pedagoogi ja tantsujuhti: Kose valla kõrgeima tunnustuse, aukodaniku tiitli, pälvis Leida Tiis (vasakul), valla teeneteplaadi tema kolleeg Lea Danilova. Tagaplaanil kauneima kodu tiitli pälvinud Klari Kello ja Maiko Tiits.

Fotod: Ülo Russak

Volikogu esimees annab kauaaegse kohusetundliku töö eest üle teeneteplaadi vallavalitsuse registripidaja Ivi Terasale.

Eesti Vabariigi 97. sünnipäevale pühendatud Kose valla pidulikul aktusel pälvisid kaaskodanike tunnustuse ja tänu: Terje Uibo (alumises reas vasakult esimene), Sirje Bärge, Kadri Tiis, Leida Tiis, Lea Danilova, Luule Tiits, Liia Oll, Evald Vahtramäe, Valter Koppel; Sven Uibo (teine rida), Kärt Mattiisen, Tõnno Tiis (MTÜ Kapak), Maiko Tiits ja Klarika Kello, Kati Kütisaar, Rivo Sisas, Alari Song; (kolmas rida) Kerli Sild, Valdus Kalme, Mehis Pihla, Kiur Kalme, Tiit Palgi. Autasus andsid üle volikogu esimees Uno Silberg ja vallavanem Merle Pussak (ülemises reas).

Eesti Vabariigi 97. aastapäeval tunnustati

Kose valla aukodaniku tiitliga

- Mare Palgi (1973-2014, postuumselt), Leida Tiis

Kose valla teeneteplaadiga

- Pikaajalise töö eest pedagoogi ja rahvatantsujuhina: Lea Danilova
- Pikaajalise ja tegusa töö eest Kose vallavalitsuses: Ivi Teras

Kose valla tänuplaadiga

Vallasõbralikum ettevõtte: OÜ Svemark, AS Flagmore

Parim perearsti praksis: Kose Perearstikabinet OÜ

Kauni kodu eest: Klarika Kello ja Maiko Tiits

Südamega tehtud töö eest: Kose gümnaasiumi pedagoog

Kärt Mattiisen

Laste lugemiskultuuri arendamise eest: Liia Oll

Kiidud

☉ Minu esimeses klassis käival tütre on klassi seinal tahvel, kus kirjas "kiidud". Süsteem on lihtne – kõik klassi lapsed jälgivad päeva jooksul üksteist ja panevad kirja, mida keegi hästi tegi, milles oli tubli. Mulle meeldib see süsteem – kes ei tahaks teada saada, et ka tema on tubli. Ka meile, täiskasvanutele, on oluline, et keegi ütleks, et sa oled tubli, hea ja armas. Sellised "kiidud" aitavad Inimeseks saada (ja ka jääda).

Reedel, 20. veebruaril, toimus Kose Kultuurikeskuses "kiidude" jaotamine. Vallavalitsus tunnustas tublisi ettevõtjaid ja tee-

nekaid kultuuriedendajaid. Kuu- lutati välja valla aukodanikud. Üheks aukodanikuks sai minu abikaasa – Mare Palgi. Tema energia viis edasi ja innustas. Mare ideed on praegugi õhus, üheks neist on kiriku välisvalgustus.

Tallinnast tulles otsin ikka valgustatud torni kuma. Valgustamise projektiga on kogutud pisut alla 5000 euro. Veel on vaja pisut raha, et saaks välja valgustada ka tornikiivri.

Minu jaoks oli Mare haigus ja surm vapustavad. Sain muude asjade seas teada, kui paljude inimeste südamesse ta on tee-

leidnud. Künlad kirikumäel ja haul ei unune. Abi ja toetus, mis on olnud, tundub olevat ületamatu. Seetõttu tahan kirjutada tahvile ühe "kiidu" Kose inimestele. Aitäh toetuse, aitäh kaastunde ja aitäh inimlikkuse eest.

Patsutage aegajalt kaasnimemise õlale ning küsige, kuidas tal läheb. Ärge unustage öelda, kui tore on teda jälle näha ja naeratage vastutulistele. Uskuge, kõik see toob kevade lähemale ja päikese põue.

PS! Tahaks ka ühe "kiidu" öelda kontserdi ja vastuvõtukorraldajatele. | **Mare abikaasa**

Kauni ühiskondliku hoone eest: MTÜ Paunküla Hooldekeskus

Teatrikunsti edendamise eest: Mehis Pihla

Spordielu edendamise eest: Vello Jõgisoo

Spordielu pikaajalise edendamise eest: Valdus Kalme

Rahvatantsu edendamise ja propageerimise eest: MTÜ Kapak, Kadri Tiis

Laulu- ja tantsupeo korraldamise eest: Kerli Sild

Südamega tehtud töö eest: Kose raamatukogu direktor Sirje Bärge

Ettevõtluse edendamise eest: OÜ Nurme Looduskosmeetika, OÜ Mõobel Sinule

Kokku andis vald välja 14 tänuplaati.

Muudatused valla siseliinide sõiduplaanis

☉ Harjumaa Ühistranspordikeskuse ja Kose vallavalitsuse läbirääkimiste käigus otsustati muuta 1. märtsist busside sõidugraafikuid ja vähendada vähe kasutatavate liinide arvu.

Muudatused on tehtud peamiselt reisirajate ar-

vu silmas pidades. Enamikel ärajäetud reisirajadel oli sõitjad vähem kui kaks. Palume vaadata reisirajaplaane.

Muudatusi võib veel tulla mitmetel avalikel liinidel ja ka siseliinidel.

K1

- Karlast kell 17.55 väljuv buss hakkab sõitma läbi Kose-Uuemõisa Kosele.
- Koselt praegu kell 18.40 väljuv buss hakkab väljuma kell 19.20, Orult tagasi 19.25 asemel 19.50.
- Lõpetatakse Koselt kell 20.25 ja Tuhalast kell 21.00 väljuvate reisirajade teenindamine.

K2

- Koselt kell 12.05 ja 14.55 reisirajadel lõpetatakse Vilama teeninda-

mine. Vilamale jäävad Koselt väljumised kell 14.00 ja 16.10.

- Lõpetatakse Koselt kell 19.20 ja Palverest kell 19.46 väljuvate reisirajade teenindamine.

K4

- Koselt kell 17.10 väljuv buss hakkab väljuma kell 17.30, Visklast väljub buss senise kella 17.30 asemel kell 17.51.

K5

- Lõpetatakse Orult kell 6.36 väljuva reisi teenindamine.

K7

- Ardust kell 8.25 väljuv buss enam Saele ei sõida.
- Koselt kell 15.50 väljuva reisi marsruudi muutmine: Kose-Harmi-Habaja-Harmi-Kirivala-Kõue-Ardu ehk lisandub tagasi Kirivala.
- Lõpetatakse Ardust kell 16.45 väljuval reisirajal Virla teenindamine. Uus marsruut: Ardu Kiruverre – Paunküla- Kõue mõis- Kõue- Ardu.

Spordivõistlusi jagus terveks päevaks.

Kose valla külade talipäev

Viskla külas peeti meeleolukas päev spordivõistluste, karaoke ja tantsuga

☉ Laupäeval, 21. veebruaril toimus Viskla külas kolmas Kose valla külade talipäev. Vaatamata vihmale ilmale ja kevade tundemärkidele leiti Visklas üles siiski veel mõned lumised kohad, kus sai talipäeva läbi viia.

Registreerunud kümnest võistkonnast jõudis rajale seitse. Alustasime Viskla külakeskuses, kus oli esimeseks ülesandeks täita finantsämber. Sealt edasi jätkusid võistlused juba õues – rada tuli läbida käru suusatades, ratsa palli taga ajades, pimedat hobust juhtides, slalomit tehes, tõukekelguga sõites, võistkonnaga kotis käies ning kokku tuli panna kanderaam. Võistlused lõppesid teadmiste kontrolliga.

Pärast võistlusi sai süüa her-

nesuppi ja kukleid ning avatud oli Viskla kohvik.

Auhindadeks oli Viskla rahva poolt südamega tehtud esemed ja auhindu jagus kõigile.

Aitäh vapratele võistkondadele: Palvere, Oru, Viskla, Käna-Kalle, Kose-Uuemõisa, Habaja, Ravila.

Esikolmikusse jõudsid: 3. koht Kose-Uuemõisa, auhinnaks “esmaabi” linnumajad, 2. koht Habaja, auhinnaks lipumast ja 1. koht Ravila, auhinnaks Viskla külakeskuse kasutamine 24h + Kose valla kalendrid.

Suur tänu talipäeva toetajatele AS Flagmore, Kose vallavalitsus.

Suur tänu organiseerijatele, kohtunikele, võistlejatele, auhindade tegijatele, esinejatele,

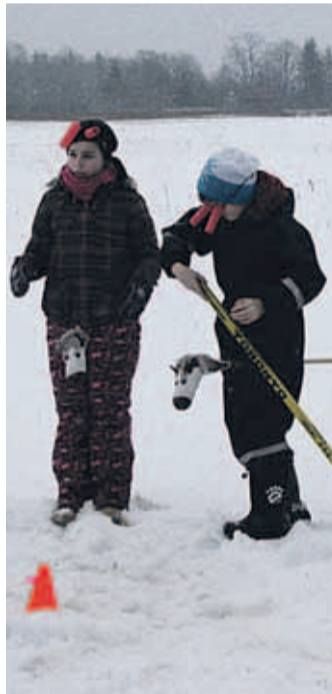
köögi-toimkonnale Puusmajast, Peeba talust, Suurekivi talust, Kassilt, Traaditornist, Soe talust, Kõrtsu talust, Aaviku talust, Eneli Kägerile Trulli talust ja Margi Heiskonenile Sarapiku talust.

Täname aitamise eest Rein ja Ülle Naela, Marika Kuusmanni ja mõtete eest Voose küla.

Võistluste lõppedes küll mõnede külade esindajad lahkusid koju, et kuivad ja puhtad riided selga saada, aga üritus jätkus ikkagi plaanipäraselt.

Õhtu jätkus karaoke lauldes, löödi tantsu ning kõige lõpuks vaadati üheskoos “Eesti laulu” finaali ära.

Aitäh meeleoluka ürituse eest! | **Kristel Kadapik**
Viskla külavanem

Sõpradega sõbrapäeval sportimas

Elu sõbrata on otsekui elu päikeseta /Saksa vanasõna/.

☉ Veebruarikuu on üks tore kuu. Õhus on kevadet. Soojalt paitavat päikest on aina rohkem näha ja kevadeootuses linnu laulavad rõõmsalt. Samuti on see kuu, kui peetakse meele häid sõpru. On öeldud, et ära hoia kauneid sõnu sõbrale järelehüüdeks. Seepärast siis see artikkel.

Viskla külakogukond koosnebki sõpradest. Kuna hea sõber on odavam kui arstiabi, siis veedame päris palju aega üheskoos.

Õiged sõbrad teevad su õnnelikuks ja edukaks. Õnnelik olla on väga hea ja edukuse vastu pole ka kellelgi midagi – seepärast otsustas Viskla küla saata sõbrapäeval oma “noorematest” liikmetest koosneva võistkonna osalema Voose juubelihõngulisele talispordipäevale.

Ega's midagi! Ühelt sõbralt püksid, teiselt saapad ja nii oligi talispordiriuetus koos. 14.

Viskla külakogukond lõbusaid võistlusi pidamas.

veebruari hommikul koonduti autodesse ja start! Sõprus annab sõpradele elu ja särtsu. Selle särtsuga võistlusrajale läksimegi, võistlejad ja toetajad üheskoos. Takistuseks ei saanud kõrged tõusud ega järsud lasku-

mised, sest tõeline sõber suudab meid panna andma endast kõik. Mis sest, et märke tõustes jalad tõusta ei taha ja mäest lumerõnga ehk tuubiga laskumist segab hirm ja kõrgusekartus.

Tõeline sõber on õiglane, abi-

valmis, vapper, kannatlik, truu... Jah, seda ta on tõesti! Poolpimedana juhutati kõik võistlejad pallini ja anti teada, mis suunas seda hokikepiga lööma peaks. Autoslaalomis oldi nõus või raste alla jääma, peasi, et trah-

visekundeid ei tuleks. Meestel polnud piinlikkuse raasugi, kui põlvil olles suuski naiste jalga otsa kinnitati. Vot need on õiged mehed!

Teadagi on nõrgem pool naine. Seda tõestas ka võistlus.

Kuidagi ei tahtnud jalad all seista ja rohkem kiputi olema pikali kui püsti. Ja mehed olid kui suure südamega kangelasid, kes nõrgemaid toetasid, tõmbasid, lükkasid, tirisid, püsti tõstsid, hoidsid ja armastasid. Selliste sõprade toel oleks ka jalutu kõik võistlused läbinud ja finišisse jõudnud. Head sõbrad on kui maailma inglid.

Vaatamata äpardustele ja pingutustele oli võistlusraja läbimine lust ning nalja ja naeruga unustati valu. Vanade sõbradega on see õnn, et nende arvel võib nalja teha. Mõned tunnid ja talispordipäeva tagantpoolt esimene koht oligi meie! Kõige lõpuks, vabakavas, esitasime laulu “Kui sul tuju hea”, sest tuju oli tõepoolest väga hea.

Aitäh suurepärase ja meelde jääva sõbrapäeva eest kaaskannatajad Katrin, Andres ja Märt ning kaasaelajad Erkki, Kätlin, Kristel, Rebeca ja Carlos! | **Kõrtsu Ruth**

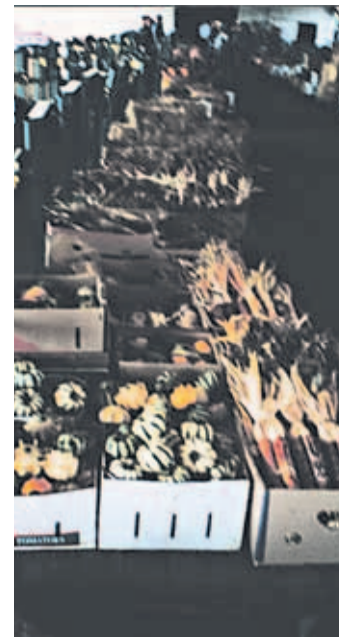
Väikefarmi põld Pennsylvanias.

Hommik turul.

Shiitake.

Valik turukaupa.

Toimetulek põllumajandus- ja aiandus-ettevõtluses. Näiteid ookeani tagant

Oma töö tulemust on võimalik müüa, kui see eristada analoogidest ja muuta atraktiivseks.

○ Aiandus ettevõtlusena on olnud minu elu põhiosaks pea 35 aastat. Sestap olen jõudnud äratundmisele et kogemused on hädavajalikud ning palju valutum on õppida teiste vigadest. Kogetu on kulunud marjaks ära nii oma ettevõtluses kui ka nõuannetes teistele samas valdkonnas tegutsevatele läbi Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistuse võrgustiku, kus ma konsulendi ametit pean. Siit ka käesoleva kirjutise temaatika, mis põhineb mulle osaks saanud võimalusel osaleda "meretaguses" enesetäienduses.

Igal aastal võimaldab USA valitsuse sponsoreeritav "Cochran Fellowship Program" taotleda spetsialistidel erialast täiendõpet USA-s. Programm hõlmab erinevaid maailma piirkondi ning eesmärgiks põhiliselt arenevatele riikidele USA põllumajanduse kogemuste tutvustamine.

Seekordne Kesk- ja Ida-Euroopa õppegrupp oli kolmeliikmeline ja koosnes Eesti, Horvaatia ja Sloveenia esindajaist. Meie jaoks koostatud programm hõlmas mahetootmist erinevates põllumajanduse (peamiselt aianduse) valdkondades, nõuandetegevust, seenekasvatust ja põllumajandustoodangu töötlemist-turustamist. Koolituse põhiohk oli näidata, kuidas majanduslikult toime tulla küllastunud turu ja terava konkurentsi tingimustes.

Tootja on huvitatud kasvavast turust ja väiksemast konkurentsist ning tarbija toodangust, mis ei sisaldaks kaasaegse keemia ja biotehnoloogia saavutusi.

USA Põllumajandusdepartemangus (sama, mis meil põllumajandusministereerium) Washingtonis tutvustati mahetootmist reguleerivat seadusandlust. Samas toimus ka senaator Thad Cochran'i auks korraldatud vas-

tuvõtt ning "Cochran Fellowship" programmi 15. aastapäeva tähistamine.

Juba kümnekond aastat püütakse ökoloogiliselt puhta tootmise nõuete osas saavutada üksmeelt. Probleeme tekitab küsimus: mis on mahetootmises lubatav ja mis mitte, ning siin on igal organisatsioonil oma seisukoht. Mahetootjad ise on seadusest huvitatud, sest nõudlus kasvab 4-5% aastas ja mahetoodang vajab tavatoodangust eristamist.

Programmi põhiosa viidi läbi Pennsylvania osariigis State College väikelinnas koostöös seal asuva Pennsylvania Riikliku Ülikooliga. Pennsylvania osariigil on pikaajalised põllumajandustraditsioonid, seal on parasvööteline kliima ning tegutseb palju keskmisi ja väikeettevõtjaid, olles seega tingimustelt Eestile küllalt sarnane.

Eristu massist

Esimene väljasõit pärast ülikooliga tutvumist viis Leola põllumajandusturule, mis sisuliselt kujutas endast amišite toodangu oksjonit ja mida korraldati vanade traditsiooni kohaselt – oksjonihäämriga mees kiirelt pakkumisi vuristamas. Amišid on unikaalne elanikegrupp USA-s. Piltlikult öeldes on nad oma kella peatanud 19. sajandi lõpul / 20. sajandi algul. Nad ei tunnista elektrivoolu ega mootorsõidukeid. Kui näiteks mõni amiši kogukond otsustab, et ilma traktorita siiski ei saa, peab traktor olema tingimata raudratastega. Kuid kus vähegi võimalik, kasutatakse käsitööd, hobuseid ja hobukaarikuid-vankreid-põllutöömasinaid. Samal ajal on amišitel kasutuses enamus keemia ja biotehnoloogia saavutusi – uusimatest taimekaitsevahenditest ja geneetiliselt muundatud põllukultuuridest hormoonpreparaatide kasutamiseni loomakasvatuses.

Tutvumisest amišite eluviisiga koorus välja esimene õppetund konkurentsiühiskonnas toimetulemiseks: oma töö tule-

Washingtonis.

must on võimalik müüa, kui see eristada analoogidest ja muuta atraktiivseks.

Sarnast lähenemisviisi kasutavad ka mitmed teised tootjad, näiteks ortodokssed juudikogukonnad. Juudi traditsioonide kohaselt valmistatud toodang kannab märget "kosher" ja on hinnatud ka väljaspool juudi kogukondi, kusjuures tarbija on sageli nõus selle eest maksma mitmeid kordi kõrgemat hinda võrreldes tavatoodanguga, sest "kosher" toodang tähendab kõrget kvaliteeti. Meie poolt külastatud ettevõttes olid töö rabiid New Yorgi juudi kogukonnast ning neile oli firma poolt ette nähtud minibussid tasuta kasutamiseks ja usuliste traditsioonide kohaselt ehitatud-sisustatud majad kohapeal ööbimiseks. Busse said tööõlised kasutada pe-rede juurde sõiduks nädalavahetustel. Kõike seda tehti "kosheri" kui kaubamärgi ehtsuse tagamise nimel. Kui mainitud tehases töötas ca 300 inimest, siis ettevõtte tutvustuses mainiti, et Euroopas tuleb analoogilise toomismahuga toime 15 inimest. Sellele vaatamata on ettevõtte konkurentsivõimeline – "kosher" kaubamärk tagab piisavalt kõrge hinnataseme ja järjest kasvava nõudluse.

Oma koha päikese all oli kindlustanud ka farmer, kelle põhitegevuseks oli idamaiste köögiviljade ja maitsetaimede kasvatamine. Paarkümmend aastat tehases töötanud mees leidis äkki, et iseenda peremeheks olemine kaalub üles paljud muud hüved ning otsus saigi tehtud.

Liisk idamaiste aiakultuuride kasvatamise kasuks põhines eeldusel, et need ameerika elanikkonna grupid, kes pärinevad hommikumaaadest, ennekõike Hiinast, vajavad neile traditsioonilisi ja harjumuspäraseid põllu- ning aiasaadusi. Samuti vajavad sedalaadi toodangut Hiina restoranid üle maa. Antud ettevõtjale on konkurentsieeliseks nõutava toodangu kätetoimetamise kiirus võrreldes imporditavaga. Oma ettevõtmise edukuse kohta ütles mees, et rikas ta pole, aga võlgu ka pole ning tuleb omadega kenasti toime.

Mahe võidab kliente

Üle maailma kõige levinumaks järjest kasvavat nõudlust omavaks kaubaartikliks on siiski mahetoodang. Riigi seisukohalt aitab sisuliselt ekstensiivne tootmismeetod lahendada tööpuuduse ning ületootmise problee-

mi põllumajanduses. Tootja on huvitatud kasvavast turust ja väiksemast konkurentsist ning tarbija toodangust, mis ei sisaldaks kaasaegse keemia ja biotehnoloogia saavutusi. Loomulikult eeldab selline toodang keskmisest jõukama tarbijagrupi olemasolu, sest tavatoodanguga võrreldes suurem töömahukus kergitab ka tootjahindu.

Aianduskultuuridega tegelevad farmid, mida meie külastesime, olid kõik meie mõistes keskmise suurusega (ca 10 ha põldu) ja püüdsid riski hajutamiseks anda võimalikult laias sortimendis toodangut. Seega oli tegu piltlikult öeldes puu- ja köögiviljakauplustega, kus saadaval kõik võimalik. Turustamisvariandid ulatusid hulgivahendajatest kuni kohalike farmeriturgudeni ja isiklike tee-äärsete kauplusteni välja, nii et kohati päris sarnane Eesti oludele. Suurtesse supermarketi kettidesse jõudmine on üksikettevõtjale ilma hulgivahendajata pea võimatu. Juba ainuüksi oma firma nimega koha saamine kaupluseleil maksab ca 60 000 dollarit. Tarbija aga on mahetoodangust sedavõrd huvitatud, et sellised farmerite müügikohad otsitakse üles ning sageli astutakse ka ettemaksu-

ga tootjate püsikliendiks, mis tagab aasta jooksul kokkulepitud koguse mahedat aed- ja puuvilja. Tarbija arvates on siis kindel, et toodanguga ei ole vahet vahel seitset sinist imet tehtud.

Loomakasvatuse valdkonnas on mahetootmine siiski rohkem spetsialiseeritud ning sageli on ettevõtte osanikuks või omanikuks ka söödatootja, sest näiteks mahemuna tuleb ainult mahesõõta saavalt kanalalt. Ka turustamine on põhiliselt orienteeritud hulgivahendajale. Hinnatase on aga tavatootmisega võrreldes ligi kahekordne.

Seenekasvatuse areneb

Üks kiiresti arenev tootmisharu Ameerikas on seenekasvatuse. Enamus selle riigi seenetoodangust – ca 60% – tuleb Pennsylvania osariigist. Selgus, et Pennsylvania riiklik ülikool on tööstusliikule seenetootmisele suunanud teadusuuringute eesotsas. Seenekasvatuse areng on selles maailmajaos küllalt uus – selle ajalugu võib mööda vaid mõne aastakümne –, kuid uudse tootmisnišina levib kiiresti. Traditsioonilisele šampinjonile liisandub järjest senini õhtumaa- de vähetuntud liike nagu *shiitake*, *maitate*, *reishi* jt, mis omavahel lisaks kulinaarsetele väärtustele ka raviomadusi, olles seega turustusotstarbalt mitmekesisemad. Tarbija nagu alati suhtus algul uudesse toodangusse ettevaatlikult, kuid praeguseks on järjest enam huvitatud oma toidusedeli mitmekesistamisest.

Kogemusi Eesti tingimustes üle kandes võib väita, et meil on veel mitmeid võimalusi põllumajanduses oma koha leidmiseks. On valida, kas jätkata vanaviisi, ressursse kurnates ning toetustele lootes, või välja töötada oma kaubale uus turundusstrateegia, tegelda tootmise mitmekesistamisega, et hajutada riske või otsida alternatiivi ja uusi tootmisnišise. | Imre Kukkk, aiandusettevõtja, aianduse- ja seenekasvatuse konsulent

Fotod: Imre Kukkk

Kose veski ajaloo

Kose veski probleemiks oli veepuudus, suvel kuival ajal ja ka talvel veski seisis.

◉ Vanimad teated vesiveskitest Eesti alal pärinevad 13. sajandist. Vesiveski vanem nimetus oli vesikivi. Keeleteadlased oletavad, et vee jõul liikuma pandav jahvatusvahend tekkis just läänemeresoomlaste alal ja varem kui II aastatuhandel. Veskid olid talurahvale kokkusaamise ja suhtlemise paigaks. Mõnel pool on veskitest käinud seltsimaja puudumisel harjutamas isegi kohalik pasuna- või laulukoor.

Veskitest oli kõige rohkem tööd sügisel, mil veskikivid käisid ööd-päevad läbi nii, et pöörlevad puuosad kippusid mõnikord suisa suitsema. Heinaajal peale heinaleiva jahu jahvamist oli veskil seisu aeg. Mõlder jahvatas esimese uudsevilja matita. Tavaliselt võeti matti igast kotist 2-3 toopi, mis valati veski toa lael seisma mativilja kirsitu kaaneaugust sisse.

Möldrid olid lugupeetud mehed, kel pidid olema terased kõik viis meelt: silm, nina ja keel, et otsustada terade headuse üle; kuulmine ja kompamine masinate käigu hindamiseks; liisaks kuldsed käed veski parandamiseks ja lahe loomuse veskilistega läbisaamiseks. 1940 oli Eestis 759 vesiveskit.

Kose vesiveskit on nimetatud 1346. aastast. Praegune veskihoone jõe ääres on ehitatud 1884. Veski koos juurde kuuluvate maadega oli Ravila mõisa omanduses.

Möldrid olid lugupeetud mehed, kel pidid olema terased kõik viis meelt: silm, nina ja keel, kuulmine ja kompamine ning liisaks kuldsed käed ja lahe loomus.

1912 sõlmis Aleksander Rosenberg Ravila mõisa valitsejaga 12 aasta peale lepingu Kose veski ja "Konna" veski kasutamiseks. Selle lepingu järgi maksis Rosenberg 500 vene rubla

Hõbejuus toimetab

◉ Traditsiooniliselt kogunesime 5. jaanuari hommikul kohvilauda, et tervitada ja õnnitleda üksteist uue aasta saabumise puhul.

Meenutasime läinud aastal tehtut: raamatuklubi arutlusi, vabariigi aastapäeva, naiste- ja emadepäeva, rahvakalendri tähtpäevade tähistamist; sünnipäevalisi peeti meelelilleõie ja kena väikese pidulauaga; iga-aastase terviselõengu pidas pereõde pr Ada une-teemal.

Pilk eelmisele aastale

Oodatud oli huvireis, mille möödunud aastal tegime mööda Romantilist rannateed. Veel praegugi on soe tunne meenutada uhkeid roosipeenraid Tõstamaa koolimaja ümber. Selle

Foto: Kose-Uuemõisa Koduloomuuseum

Kose kirik 19. ja 20. sajandi vahetusel. Pirita jõgi oli veel süvendamata ja pildil on näha ka jõe ääres asunud saun.

aastas renti, millesse oli sisse arvatud veski juurde kuuluvate maade kasutamine, karjatamise õigus mõisa metsas ja metsamaterjali saamine hoonete ning veski parandamiseks. "Konna" veski asus umbes 300 meetrit allpool Kose veskit.

Vett oli vähevõitu

Eesti iseseisvumise järel 1922 võeti Ravila mõis riigi poolt üle. Maareformi täideviimisel võo-

randati Kose veski maadest 3/4 Kose arstile ja kolmele asunikule kasutamiseks. 1/4 jäi veski juurde. Veskid läksid Põllutöoministeriumile, mis andis Kose vesikeski ja "Konna" veski 25 aastaks Rosenbergile rendile 1. maist 1922 kuni 1. maini 1947 aastarendiga 800 krooni.

Veskikoha suurus oli 14,60 ha – põldu 6 ha, heinamaad 5,8 ha, karjamaad 1,7 ja muud maad 1,1 ha. Rendilepingu järgi kohusta-

väikeste kingituste ja kombekohase pidulauaga.

Uus koht

16. detsember oli see päev, mil kaotasime oma iseseisva olemise. Aeg sai otsa meile Kõue valla poolt tähtajaliseks kasutamiseks antud ruumides, kus olime end hubaselt sisseseadnud. See ruum, mis nagu pensionäridele pidi saama, osutus üldkasutatavaks köögiks. Pole mitte midagi uut siin päikese all, elu käib ikka oma sissetallatud rada mööda.

Tihti peale eakad inimesed, kelle tegus eluperiood on otsa saanud, on pidanud lõpetama kööginurgas, vaikselt, püüdes kellegi poolt kehtestatud reegleid mitte rikkuda. Muidugi või-

Foto: Harjumaa Muuseum

Kose. Jõgi, veski ja kirik

ti rentnikku kahe aasta jooksul veskile uut katust panema ja teiste hoonete katuste parandamist viie aasta jooksul oma kuluga. Põllutöoministeriumi kinnitas plaani – kuue aasta jooksul veskile uue turbiini paigaldamine ja veski kanali süvendamine, veekindla paisu ehitamine omast materjalist ja uue sisseseade paigaldamine kümne aasta jooksul.

Rosenbergi arvatuste järgi oli selle teostamiseks vaja miljon krooni ja rohkemgi, kuid sissetulekud olid tagasihoidlikud. Kose veski probleemiks oli veepuudus, suvel kuival ajal ja ka talvel veski seisis.

Veski oli halvas korras. Rosenbergi kirjas Tehnika Peavalitsusele on antud järgmine hinnang: "Vesirattad on mädanenud ja käivad vaevalt selle talve läbi, siis on nemad otsas." Üks Kose ärimees püüdis seda ära kasutada ja püstitas jõe kaldale jahuveski, mis traktori jõul töötas.

1928 tegi Rosenberg avalduse Riigimaade valitsusele taotlusega osta ära Kose vesikeski ja "Konna" veski koos maadega. Taotlusele vastati eitavalt, tolleks ajaks oli vastu võetud tööstuskohtade müügi seadus, kuid seadust teostada ei saanud, sest puudusid vastavad juhtnöörid

me kasutada ka päratut suurt saali.

Otsustajad mehed võiksid omada mingit ettekujutust eri gruppide vajadustest, mitte laskma ühe suure lahmaka asja valmis teha, mis peaks nagu kõigile sobima ja hea olema.

Juba kahe Kose valla ametniku suust olen kuulnud siirast imetust: "miks pensionärid ometi ei ühine külaseltsiga". See on tõeline elu mitte tundmine, ettekujutus, et väga suure vanusevahega inimestel on ühised huvid ja jututeemad ning peaksid ühiselt toimetades üksmeelsed olema. Ideaalselt võiks see toimida perekonnas, aga ei saa nõuda, et terve kogukond mõtleb ühtemoodi.

Ikka tahan meelde tuletada,

menetlemiseks valitsuse poolt.

"Konna" veskit ei kasutatud 1920. aastate keskpaigast, 1931 seisuga puudus seal ka sisseseade, "Konna" veski paisu ei saanud üles tõsta, sest vesikeski turbiini kanal oli tehtud niivõrd sügavaks, et "Konna" veski paisu tõstmisel ei töötanuks vesikeski. Pais takistanuks kanalist vee ärajooksu. 1931 taotles Rosenberg "Konna" veski hoone ja paisu lammutamiseks luba. Kose jaoskonna riigimaade valitseja arvates kartis Rosenberg, et veski läheb kolmandale isikule kasutada, talle tekiks konkurent.

Otsustati, et "Konna" veski krundist ja pannakse enampakkumisega müüki, veepaisutamise õigust krundiostjale ei anta.

Sõda peatas plaanid

1934. aastaks ostis Rosenberg vesikeski ja "Konna" veski riigilt ära. Hoone keskmises osas asus jahuveski, mis võttis enda alla kaks esimest korrust, villatööstus asus kolmandal korrusel. Jahuveski esimese korruse ruumides olid kaks jahukivi, jahusöel, kroovimise masin, tangulõikaja, vilja elevaatorid ja tolmu kogumise kotid, teisel korrusel asusid kivide ja kruubimasina viljakolud, kottide ülestõstmise vints, kolm viljaelevaatorit ja

tolmukogujad. Jahuveskis töötas üks tööline, kelle elukorter asus samas hoones teisel korrusel.

Villatööstuses oli villahunt, eelkraasimise masin, vatimasin, eidemasin, käsiketramise masin 300 värtnaga ja villakaalud, 1938. aastast kaltsuhunt. Villatööstuses töötas kaks töölist. Veski oli elektrivalgustus, mille allikaks oli oma dünamo. Jahuveski jõuallikaks oli vesiturbiin, "mille võime 3 meetri kukkumise juures oli umbes 26 hobuse jõudu ja villatööstuse turbiin sama kukkumise juures 16 hobuse jõudu".

1934 oli Rosenberg vee puudusel sunnitud soetama veskile abijõuama ja kavatses üles seada abiks vee jõule gaasimootori. Rosenberg esitas majandusministeriumi tööstusosakonnale joonised uue sisseseade kohta ja kavatsetava juurdeehituse plaanid gaasigeneraatori ja gaasimootori jaoks. Ehitatav jõujaam pidi töötama ka veevaesel ajal, tööd ju oli.

Ajalehes "Postimees" kirjutati 25. septembril 1936: "Kose piimaühisus kavatab veskit ehitada. Juba mõnda aastat tagasi tõsteti Kose piimaühisuse tegelaste poolt ühisuse juurde veski ehitamise küsimus üles.

Ehkki mõnisada meetrit eemal asub suur Kose jahu- ja villaveski, tuntakse siiski piimaühisuse juurde ehitatava veski järele tungivat vajadust, sest kohalikkudes veskitest on töötasu väga kõrge ja viimased on alati selle tööga üle koormatud". Uue veski rajamiseks ja olemasoleva laiendamiseks siiski ei läinud. 1939 puhkes sõda.

Kasutatud allikad: ERA 969.4.1737, ERA 63.10.7981, Postimees 1936

Oru ja Kose-Uuemõisa külakeskuses esmaspäeval, 9.03 kell 12.00-13.00 rahvuslike muustritega tuunikate soodumüük.

Sukkpükste kampaania: ostad 2, saad 3! Lisaks retuusid (7€), dressipüksid (9€), sokid (1€).

K-U TREIMER OÜ E HITAB, REMONDIB:

◀ehitus- ja remonditööd
◀eramute ehitus
◀katuste ja fassaadide ehitus ja remont
◀sanitaartehtnilised tööd
◀18 m noolega auto-korvtöstukite rent

tel/faks 675 1230
GSM 511 5482,
501 2601
e-mail:

treimer.treimer@mail.ee

Laanet

Kirikuteated

EELK Tuhala koguduses algas leerikool.

Järgmine leeritund toimub 8. märtsil kell 15 Tuhala koguduse kiriklas (Oru mõisa vasak tiib).
Kõik huvilised on oodatud.
Leeriõnnistamine on planeeritud 14. juunile k.a.
Täiendav info tel 511 0551

Koidutähe kauge kuma
jäab meenutama meile Sind.

TARMO VISK

Sügav kaastunne
perekonnale Teie
lohutamatus leinas.

Õpetaja Marje ja Sinu
klassikaaslased Harmist

Jäi tühjaks koolipink,
lein raske südames...

Mälestame armsat
koolivenda

TARMO VISKI.

Südamlik kaastunne perele
ja lähedastele.
Kose gümnaasiumi 52. lend

Rahu ja vaikus on Sinuga,
mälestused jäävad meiega.

Sügav kaastunne
lähedastele kalli

TARMO

kaotuse puhul,
leiname koos Teiega.
Maili, Meida, Mai, Helju,
Marje ja Hans

Avaldame siirast kaastunnet
Ahto Kasepõllule perega
armsa õe

PIRET PENTERI

surma puhul.

Rei pere

On elu lühike, on elu viiv,
kesk maiseid askeldusi tõuseb iil
ja luba küsimata askeldaja viib...

Avaldame siirast kaastunnet Vaikele,
Anule ja Jutale peredega nende kalli

TARMO VISKI

surma puhul.
Helle, Helve, Aada, Evi

Elu on laul, on habras ta viis,
heliseb hetk ja katkeb siis.

Avaldame kaastunnet Sten-Erichule, Sirlile ning
nende vanematele kalli venna ja poja

TARMO VISKI

lahkumise puhul.
Kose gümnaasiumi 6A. ja 10. klass ning
klassijuhatajad

Avaldame kaastunnet
Anule poja

TARMO VISKI

surma puhul.

Töökaaslased Tondi
Puhastustööd OÜ-st

Ei kao leinavalu hingest,
ei kao silmist pisarad...

Südamlik kaastunne
Anu Salupõllule perega
kalli poja

TARMO VISKI

kaotuse puhul.
Kose gümnaasiumi
algklassipere

Südamlik kaastunne Maris
Jõgedale ning tema perele

ISA

surma puhul.

Kose-Uuemõisa lasteaia-
koolipere

Ka lühikeses elus peitub pika ehtsus -
ta suurus pole aastates vaid tehtus.
R. Rimmel

Mälestame 52. lennu aktiivset ja
abivalmis vilistlast

TARMO VISKI.

Avaldame perele sügavat kaastunnet.
Kose gümnaasiumi koolipere

Avaldame kaastunnet
Anu Salupõllule poja

TARMO VISKI

kaotuse puhul.

Kose kultuurikeskuse
kollektiiv

Meie sügav kaastunne
Anule, Gerdile ja lastele kalli
poja ja venna

TARMO VISKI

ootamatu kaotuse puhul.

Maie ja Siiri.

Puhka rahu, armas lapsepõlvõber

IMBI NIKITIN (URKE)

13.12.1967-23.02.2015.

Sügav kaastunne Maarjale, Lembile ja Hardile
peredega ning elukaaslasel Rainerile.

Leinavad Anneli ja Ando peredega

Elu on laul, on habras ta viis,
heliseb hetk... ja katkeb siis.

Sügav kaastunne Lembi
Urkele kalli õe

IMBI

surma puhul.

Kose gümnaasiumi 27. lend

Maga vaikselt, puhka rahu -
südamed on sinuga...
Mälestuste päiksekullas
jään sa ikka meiega.

Kauaaegset naabrimeest

HEINO MÜNTERIT

mälestab perekond Jeedas ja avaldab
kaastunnet abikaasa Luulele ning lastele
Reedale ja Andresele peredega.

Sügavas leinas mälestame head sõpra ja
kauaaegset jahikaaslast

HEINO MÜNTERIT

(1939-2015)

ja avaldame südamlikku kaastunnet lahkunu
lähedastele.

Kose jahiseltsi liikmed

Südamlik kaastunne Milvile
perega venna

HEINO MÜNTERI

surma puhul.

Tantsurühm "Kuldne Sügis"

Südamlik kaastunne Luulele
lastega abikaasa ja isa

HEINO MÜNTERI

kaotuse puhul.

Helju, Lumme, Tamara ja Ilmi

Avaldame kaastunnet
Milvile perega venna

HEINO MÜNTERI

kaotuse puhul.

Seltsing "Kuldne sügis"

Tuul puude ladvus tasa kiigub,
me vaikes leinas langetame pea...

Sügav kaastunne Ehale perekonnaga kalli ema

LIIA KODDANIPORKI

surma puhul.

Maie, Ets, Lilian, Ants

Tuul Sind unustab küsida,
jäljed tasandab liiv,
kuuld me südamest iial aastad Sind ei vii...

Endist töökaaslast

REET JÄRVETIT

mälestab ja avaldab kaastunnet lastele
perekondadega Kose söökla kollektiiv

Seal, kus lõpeb eluraamat,
algab mälestustemaa...

REET JÄRVET

Südamlik kaastunne
poegadele ja Sulle, kallis
Aino, ema, ämma, vanaema
ja vennanaise kaotuse
puhul.
Sõbrad

Mälestame eakete klubi
"Elulõng" liiget

REET JÄRVETIT

ja avaldame kaastunnet
lahkunu omastele.

Klubi "Elulõng"

Mälestame sõbralikku
elanikku ja tunnekaasa

Aivarile ja Aivole kalli ema

REET JÄRVETI

lahkumise puhul.

KÜ Vahtra 15 elanikud

E 23. MÄRTSIL KELL 13
KOSE KULTUURIKESKUSES

ugala.ee

11. APRILLIL KELL 19:00
KOSE KULTUURIKESKUSES
POINT
ESTILB
STAND-UP ETENDUS

PIIETO SAARIMÄE, PIITILAINEN JA KUMARINEN

**SÕIDUKITE
REMONT JA HOOLDUS**

UUS! Sildade
reguleerimine

5010829 ASUME
KOSEL

www.jakkmoto.ee

Kose-Risti
"Tareke"
pakub tööd kokale.
Info telefonil 513 1628,
Tiina, e-mail
info@trahtertareke.ee

9. märtsil kell 14.30-
16.30 toimub Kose
päevakeskuses Eesti-
Soome jalatsivabriku
lao

tühjendusmüük.

Allahindlus!

Silmar

**Silmade kontroll ja prillide
müük** 16.03.2015 kell 10.00
Kose spordihoones. Nägemis-
teravuse kontroll maksab 10
eurot. Prillitellijale on kontroll
tasuta. Info ja etteregistreeri-
mine telefonil 521 9014

**AKTSIASELTS
K.U.MELL**

MÜÜB

LIIVA
KRUUSA
KILLUSTIKKU
SÕELUTUD MULDA

Transpordivõimalus
Täpsemalt
telefonil 5648 3838
ja kodulehel
www.mell.ee

☉ VALLAS

SÜNDISID
SANDRA HANSEN
KARLOS KOTTER
SEBASTIAN PAJUSILD
ROSANNA ROHT
LOOREN VALGMAA
MARYLEEN VELLEPERE

SÜNNIPÄEVAD

VELLO BURK	60
VAINI END	60
KALEV HELŠTEIN	60
LIIVI JUNOLAINEN	60
LEIDA KAHAR	60
MAIE KUUSEOJA	60
IRLANDE PUURVEE	60
ASTRIDA TISLER	60
KARIN VÄLJARI	60
ALEKSEI ŽEREBJATEV	60
TOOMAS KRUUSE	65
MAIE LÜTT	65
ASTRID OJASOON	65
ANDRES TRILLJÄRV	65
ARVED AUN	70
SALME JUUS	70
JÜRI KADAPIK	70
NATALJA KOORITS	70
TOIVO LUSTI	70
ILME PABO	70
JULIA PÄRTELPOEG	70
RIMA VERONIKA	70
SPRUOYTE	70
MAIE AEDVER	75
ALDONA GENOVAITE	75
DUBENSKAJA	75
LAINI EVART	75
PILVI KASKLA	75
LUULE NAZAROVA	75
ALLI PRIKS	75
HAIMI SIIMUMÄE	75
MEIDA SEPP	80
MAIMU VAIKMAA	80
GUNNAR ALOE	85
VOLDEMAR KUKLASE	85
LEONTINA NOKKUR	85
BRUNO ROOTS	85
EMILDA TOOMASLU	85
MELANIE PRIISALU	90

JÄÄDAVALT LAHKUNUD

REET JÄRVET
ALEKSANDR KINSFATER
LIIA KODDANIPORK
ARNE LAAS
IMBI NIKITIN
HEINO MÜNTER

☉ ERAKUULUTUSED

AS Atko Grupp pakub tööd bussijuhtidele Harju maakonnaliinide teenindajana (Keila, Kose, Paldiski). Vajalik eesti keele oskus ning elukoht piirkonnas. Info tel 5558 5632 või e-post paula.nurm@atko.ee

Ideal Mets OÜ ostab metsakinnistuid ja raideid kõrge hinnaga. Tel 5650 0065, e-post idealmets@hotmail.ee

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, hind 1,09 €/minut. Vt ka ennustus.ee

Katused, fassaadid ja viimistlustööd. www.artellehitus.ee, tel 5352 9476

Korstnapühkimisteenus, Korstnasöber OÜ. Peep Söber, tel 5650 5189, korstnasober@gmail.com

Müüa lõhutud küttepuid kohaletoomisega. Lepp 32 €/rm, metsakuiv okaspuu 33 €/rm. Tel 509 9598

Nostalgiakaup ostab nõukogudeaegset vanavara. Tel 514 0618

Ohtlike puude aastaringne raie-, hooldus- ja saetööd. Katuserenne puhastus. Tel 5551 2104, www.puuhooldaja.ee

Ostan heinapressi Kirgistan. Tel 5694 0400

Ostan ümmarguse, kahe klapiga 50.-60.-aastate stiilis laua. Tel. 5667 8157

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Pakume vaipade ja pehme mööbli keemilist puhastust. Tel 5888 0999, info@euclean.eu

Regionaalhaigla Kose korpus otsib kokka. Tööülesandeks on patsientide toidu valmistamine ja töökoha korrashoid Regionaalhaigla Kose korpuse köögis. Töö on vahetustega (2 päeva töö, 2 päeva vaba). Kandidaadid eeldame vähemalt 2-aastast töökogemust kokana. Kontaktisik on Kose köögi peakokk Ingrid Kiviselg 617 3070 või 5666 5641

Silvestal OÜ ostab raieõigust ja metsamaad. Parim hind raieõiguse eest Harjumaal. Hea hind haava ja sanglepa raiete eest. Samuti pakume metsa raie- ja väljaveeteenust. Tel 5308 8945, andres.toome@silvestal.ee, www.silvestal.ee

Toasoe lahkub majast? "Süstime seinad soojaks", otsime soojakao põhjuseid: www.therm.ee, tel 5660 6010

Uued printeri tooner- ja tindikassetid täitmise hinnaga! Eesti piires tarne 2.50 €. Tellime veebipoest www.zebro.ee või helista tel 5372 2772

Viljapuude ja hekkide lõikus. Tel 5663 0024

Reklaamipinna broneerimine
ja teadete edastamine
reklaam@harjuelu.ee
tel. 646 2214

On hetked luuletused - ööd on read - ning aastad sõnad neis -
ja mis on elu - kas on see täht või pole... (I. Hirv)

**TÄNAN SÜDAMEST KOSE VALLAVOLIKOGU JA KOSE VALLAVALITSUST
MINULE VALLA AUKODANIKU TIITLI OMISTAMISE EEST.**

See on väga suur tunnustus. Täna oma lugematuid õpilasi ja häid kolleege nii Kuivajõe kui ka Kose päevilt, oma sadu rahvatantsijaid, sõpru, oma perekonda... Te kõik olete mind õpetanud, kasvatanud, mind uute kogemuste võrra rikastanud. Ilma Teieta ei oleks mul seda tiitlit. Aitäh! Soovin kõigile Kose valla inimestele parimat! Lugupidamisega Leida Tiis.

VITSPUNUTISTE TÖÖTUBA

Vitsad korjame koos metsast!
Töötoas valmib kaks korvi või lilleamplit.

Võtikmetsa Käsitöömajas
L ja P 28 -29. MÄRTS 2015 kell 11.00
L ja P 25-26. APRILL 2015 kell 11.00

Juhendaja: Riina Aspre
Töötoa osalustasu kahe päeva eest 5€

Info ja registreerimine: annely@votikmetsa.ee
Mob. 52 59 433

Projekti raames kohtuvad käsitöötajad ja tarbijad, viimane töötuba toimub Rosmakor Roosipäevade raames (juuli 2015)
Õpime kasutama looduslike ressursse ja väärtustame ning toetame esivanemate käsitööoskuste säilimist.

RAVILA MÕISAS

15. märts kell 15:00

AIANDUSE ABC

Aianduskursused viib läbi tunnustatud
maastikuarhitekt ja aiandusspetsialist

HELLE VÄÄRSI

Info ja registreerimine tel 5078055

info@ravidamois.ee

www.ravidamois.ee

**AS Kose Agro
müüb:**

- sertifitseeritud seemnekartulit
- Laura, Bellefleur (Laura edasiarendus) ja Excellency A paljundusi
- toidukartulit
- tooreid ja kuivi küttepuid. Puu liik ja pikkus tellija soovil.

Transport hinna sees

info@koseagro.ee
või tel 5346 9092
ja 506 6529

Enco Est

EHITUSLIK SAEMATERJAL
TAVA- JA ERIMÖÖDUD
KUIVATATUD, IMMUTATUD
SERVAMATA LAUAD
HÖÖVELMATERJAL
SISE- JA VÄLISVOODRILAUAD
TERRASSILAUAD

www.enco.ee
Tel: 51 05 234
info@enco.ee
Alavera, Anija vald

TOLMETS
Tolmet Tallinn OÜ

16961
BETOONI 7A, TALLINN
WWW.TOLMETS.EE

VANAMETALLI KOKKUOST
ALATI PARIM HIND

ORU TEHNOÜLEVAATUS

Avatud T, N 9.00-19.00
L 9.00-16.00

Rehvitööd kokkuleppel
info 5622 1499